

Vážení,

vzhledem k aktuální situaci ohledně oboru klinická psychologie a vzdělávání budoucích klinických psychologů a psycholožek, považuji za svou povinnost se k této situaci za naše klinické a školící pracoviště také vyjádřit. Rádi bychom vyslovili podporu Asociaci klinických psychologů při jednání s MZ ČR.

Klinická psychologie je diagnosticko-terapeutický obor, který je specifický svým rozsahem. Atestovaný klinický psycholog musí pojímat celou šíři oboru, tj. dětskou, dospělou, diagnostiku i terapii. Vnímáme, že kvalitní klinický psycholog musí splňovat několik předpokladů. Musí mít o obor zájem a ochotu se neustále vzdělávat nejen v psychologii samotné, ale zároveň v oborech medicíny, v jejímž rámci se pohybuje (psychiatrii, neurologii, pediatrii, gynekologii, onkologii atd.) Toto se dá zvládnout částečně teoreticky. Co se teoreticky zvládnout nedá, je každodenní kontakt se zdravotnickým prostředím. Musíme si také uvědomit, že klinická psychologie se zpravidla studuje na filosofických či pedagogických, nikoli lékařských fakultách. To při čistě teoretickém studiu jedinec nemá šanci dohnat. Uvažovaná změna by proto vyžadovala úplnou změnu koncepce vzdělávání klinických psychologů. I tak by však z našeho pohledu měla následovat atestace k ověření schopnosti samostatně pracovat po určité době supervize a získávání klinické zkušenosti v praxi.

Co se teoreticky získat nedá a projeví se až praktickým kontaktem s oborem je to, že kvalitní klinický psycholog potřebuje mít určitý druh „klinického myšlení“. Je to druh myšlení, který lze praxí kultivovat, ale pokud jedinec tento předpoklad nemá, bude se mu komplexní klinicko-psychologická činnost vykonávat těžko. Je to druh myšlení, kdy dokáže uvažovat v souvislostech, propojovat teoretické a praktické poznatky, činit z nich závěry a navrhnout terapeutické postupy. Bohužel máme i na našem pracovišti zkušenost, kdy jsme se v průběhu předatestační přípravy museli rozloučit již s několika školenci, kteří zkrátka nebyli pro tuto práci vhodní. A to teoretickou přípravou a pouhým rokem praxe nezjistíte. Zde vidím ve stávajícím systému mezeru na straně školitelů a jeden z důvodů neúspěšnosti při atestaci. Pokud se svým školencům nebudeme dostatečně věnovat a včas nevyhodnotíme, že pro tuto práci nejsou vhodní, mnozí z nich opakovaně u zkoušky neuspějí. Naopak máme tu zkušenost, že kdo napoprvé neuspěje a důvodem je víc zkoušková úzkost nebo nedostatečná teoretická příprava, v dalším pokusu zkoušku zvládne. Zvláště v našem regionu pociťujeme nedostatek klinických psychologů velmi bolavě. Přesto nehodláme rezignovat na kvalitu vzdělání a následně poskytované péče.

V neposlední řadě je klinická psychologie řemeslo, kterému se všichni musíme v průběhu času naučit. Osahat si diagnostické metody, získat klinickou zkušenost a odhad. Toto jedinec teoretickou přípravou nezíská. Jsme z velké části autonomními odborníky, kteří jsou respektováni lékaři a jinými pracovníky ve zdravotnictví. Soudíme, že současný návrh by mohl snadno vést k degradaci jak vzdělání, tak respektu, který tento obor má. Musíme si také uvědomit, že špatný či nedostatečně připravený, nesupervidovaný klinický psycholog může své pacienty a klienty závažně poškodit, což podrobněji ve svém vyjádření popisuje AKP. Poskytování kvalitní péče a bezpečí pacienta má být pro nás prioritou. Nelze upřednostnit kvantitu nad kvalitou.

Jsme pro zevrubnou a odbornou diskusi. Souhlasíme s tím, že cesta k získání odborné způsobilosti je náročná a podporujeme snahu ji zjednodušit či zkrátit, což se ostatně již stalo na současné 4 roky. Nemyslíme si však, že cesta vede přes další „zteoretizování“ oboru. Praktická příprava a dostatečná supervize je pro kvalitu poskytované péče zásadní a bez ní není možné obor vykonávat.

Za Oddělení klinické psychologie Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem, o.z.

Mgr. Erika Soukupová

Vedoucí klinická psycholožka a školitelka předatestační přípravy